

Narodno gledališče v Ljubljani.
Opera.

MANON.

Opera v 4. dejanjih. — Besedilo napisala **H. Meilhac**
in **Ph. Gille**. — Uglasbil **Jules Massenet**.

Dirigent: F. Rukavina.

Režiser: Vl. Marek.

○ ○ ○

Osebe:

Manon Lescaut . . .	Rezika Thalerjeva.
Lescaut, Garde-du-Corps, Manonin bratranec . . .	Ivan Levar.
Prvi } gardist { . . .	M. Simončič.
Drugi } . . .	M. Marolt.
Služkinja	Amalija Korenina.
Vratar v St. Sulpice . . .	F. Rus.
Gostilničar	Jakob Lumbar.
Chevalier de Grioux . . .	Josip Drvota.
Grof de Grioux, njegov oče	Hugo Zathej.
Guillot-Morfontaine . . .	L. Kovač.
De Bretigny	P. Debevec.
Sergeant	Još. Drenovec.
Postiljon	Vl. Pelan.

Meščani, meščanke, vojaki, kartači, kokote, potniki, kočijaži,
postiljoni, izgnanci in izganke.

Dejanje opere se vrši v Amiensu, Parizu in na cesti v Havre.

Čas: 1721.

Usebina:

I. dejanje: Meščani in meščanke se zbirajo na dvorišču velike gostilne v Amiensu, kjer pričakujejo prihoda poštnega voza in potnikov. Milujejo jih in se jim rogajo. Z drugimi potniki se pripelje tudi lepa Manon, ki jo pošiljajo sorodniki zaradi njene lahkoživosti pokorit se v samostan. Njen bratranec, Lescaut, gardist in slaven pivec, jo sprejme, a ko se odstrani za hip v vojašnico, ji začno dvoriti razni kavalirji, med njimi bogati Guillot in mladi Chevalier des Grieux. Manoni je mladenič všeč in ubeži ž njim v Pariz.

II. dejanje: Tam živi lepi par nekaj časa srečno in zadovoljno, dokler ju ne najde Lescaut, ki osorno zahteva od des Grieuxa točno izjavo, ali misli poročiti sestrično Manono ali ne. Des Grieux ga prepriča o svojih čistih namerah, saj piše pravkar svojemu očetu, da Manon resno ljubi. Medtem pa obvesti des Grieuxov spremljevalec Brétigny lahkoživo Manon, da namerava des Grieuxov oče še isti večer dati svojega sina odvesti od nje. Svetuje ji, naj se temu ne protivi, češ, »njena lepota je vredna boljše usode«. Manon se da pregovoriti po Brétignyu ter dopusti, dasi težkega srca, da se načrt izvrši.

III. dejanje: Manon se zabava dalje v Parizu. Taka nezvestoba pa napoti des Grieuxa, da se odpove svetu ter vstopi v samostan. Vse hvali njegove pridige. Toda Manon se kesa. Poišče ga v samostanu, kamor se čuje zborovo petje iz cerkve. Skrije se in ga najde v predsobi seminarja. Prosi ga odpuščanja, des Grieuxu se vzbudi nekdanja ljubezen v srcu, brani se, a končno ji pade v naročje in oba zbežita.

IV. dejanje: Veselo sta živela ljubimca, a kmalu jima je pošel denar. V »Transilvanskem hotelu«, kjer igrajo lahkoživci in lahkoživke, poskuša des Grieux v igri svojo srečo. Bogati gizdavec Guillot, ki izgubi veliko vsoto, ga obdolži krivega igranja ter odide, da ga ovadi policiji. Des Grieux in njegova ljubica morata v ječo.

Izprememba. Manon je obsojena zaradi vlačuganja na deportacijo. Na cesti v Havre jo pričakuje des Grieux, da bi jo osvobodil. Pomagati mu hoče Lescaut. Toda napori so izpodkopavali njeno zdravje. Ko se Manon snide z des Grieuxom, ima komaj še toliko moči, da ga prosi odpuščanja za vse, kar je zakrivila. Potem umrje v njegovih rokah. —

Po smrti A. Thomasa se je vnelo med francoskima skladateljema Massenetom in Saint - Saënsom živahno tekmovanje za prvenstvo. Zmagal je Massenet. V operi »Manon« se zrealijo vsa svojstva grandioznega Massenetovega talenta. Opera je melodijozna, kakor da jo je zložil Italijan iz dobe pred Wagnerjem in verizmom, pri tem pa pikantna in duhovita po vzgledih Boieldieua ali Auberja. Invencija je nad vse bogata. Massenet neguje v tej operi čiste akorde, kakor so jih negovali glasbeni klasiki, rabi pa sklenjene, izrazite forme, v direktnem nasprotju z novodobnimi disonančarji. Gracijozna, ljubezniva in francoski duhovita je muzika v »Manon«, a tudi polna pristne, globoke čustvenosti in čudovite intenzitete v izražanju. — Opera »Manon« se je pela prvič dne 19. januarja 1884 v Parizu. V Ljubljani so jo na slovenskem odru uprizorili prvič — močno škrajšano — dne 4. oktobra 1917. Letos jo uprizarjamo drugič, izdatno popolneje, dasi še vedno ne celotno. Izpuščamo prizore na sijajni promenadi Cours la Reine v Parizu, kjer se med lopami, igralnicami, prodajalnicami in zabavišči razveseljujejo pariški gizdalini in kokote in kjer vrvi občinstva v civilu in uniformah. V nosilnicah prenašajo po tedanji šegi bogate dame in damice, in v taki portechaisi prineso tudi Manon, obdano od trume zaljubljenih kavalirjev. Tam se srečata oče des Grieux in Bretigny ter se pogovarjata. Manon sliši, da hoče njen bivši ljubimec iz obupa postati samostanec, a da še vedno plaka za njo, nezvestnico, ki jo ljubi nepozabno. Takoj nato nastopi velik balet, Manon pa odhiti, da reši še vedno ljubljenega des Grieuxa . . .

Razumljivo je, da je ta prizor zaradi nedostajanja dekoracij, rekvizitov, kostimov, ljudstva in velikega baleta danes na našem premalem odru še neizvedljiv.

Jules Emile Frédéric Massenet

je bil rojen l. 1842. v Montaudu pri St. Etiennu na Francoskem. Gojenec pariškega konservatorija, je bil najljubši in najnadarjenejši učenec Ambroisa Thomasa, skladatelja oper »Mignon«, »Hamlet« in dr. Leta 1863. je dobil Massenet »rimsko ustanovo« ter se je posvetil skoraj izključno kompoziciji opere. Leta 1877. je dosegel s svojo opero »Kralj lahorski« izreden uspeh, a leta 1884. je z opero »Manon« postal najodličnejši, najpopularnejši francoski operni skladatelj. Kasneje je uglasbil še opero »Werther« (ki se je pela v Ljubljani že v slovenskem (1908) in hrvaškem (1913) jeziku z najpopolnejšim uspehom). Zadnja njegova opera je bila »Žongler naše Gospe«, ki se uprizori še v tekoči sezoni in ki jo poznamo že od gostovanja zagrebške opere (1913).

Vse Massenetove opere se odlikujejo s sladkimi, ljubeznivimi melodijami, lahko umljivo in prikupljivo glasbo, z gracijozno koketnimi ritmi in po pristrčnosti v svojem romansko toplem temperamentu. Njegova glasba, polna nobiesé in lirske mehkode, ima pač predvsem v izobilju ono, kar je najlepše svojstvo muzike vobče: ima cvetočo, čarobno melodijoznost. Prav zato so Massenetove opere priljubljene zlasti pri vseh negermanskih narodih ter so tudi na slovanskih odrih stalno na repertoarju.

